

Shakespeare is zo universeel

Een interview met Frieda Pittoors over *Romeinse tragedies*

ANTWERPEN - Het zijn drukke tijden voor Toneelgroep Amsterdam. De ene dag repeteren ze voor hun komende productie, de volgende staan ze op Het Theaterfestival voor een marathonvoorstelling van zes uur. Tussen al dat werken door slaagde de dagkrant er toch in Frieda Pittoors, Volumnia in *Romeinse tragedies*, te pakken te krijgen. Een telefoontje naar Nederland.

Zes uur boeiend theater maken, hoe doen jullie dat?

Dat is een hele opgave, dat beseffen we ook. Maar we zijn met een groep van 20 goede acteurs die er wel in slagen de spanning hoog te houden. Het publiek is niet verplicht de hele tijd te volgen. Ze kunnen hun aandacht indelen zoals ze zelf willen, en bijvoorbeeld eens een broodje eten op het podium of een glaasje drinken. Toch valt het op dat de meeste mensen wel de hele tijd willen blijven volgen. Als velen tegelijk beslissen om iets te eten, is het wel moeilijker voor ons om de concentratie te behouden. Maar het concept van deze lange voorstelling met interactie lag op voorhand vast. We wisten waar we aan begonnen.

De tekst van Shakespeare is al meer dan vierhonderd jaar oud, het onderwerp al meer dan tweeduizend jaar. Hoe relevant is deze materie voor vandaag?

Deze tragedies zijn de meest politieke teksten van Shakespeare en daarom heel actueel. Ze gaan over macht en verhoudingen in politiek, en dat blijft relevant. Shakespeare is zo universeel. Coriolanus bijvoorbeeld gaat over politici die gek zijn op macht, op oorlog voeren. Als we de actualiteit volgen, zien we hoe blijvend belangrijk dit is. In Nederland zijn een aantal politici komen kijken die ons achteraf kwamen zeggen dat ze zouden willen dat alle politici dit zouden zien. Dat is leuk voor ons om te horen.

In jullie versie is de vrouw belangrijker dan in het origineel. Belangrijke mannenrollen worden bijvoorbeeld door vrouwen gespeeld. Wat willen jullie daarmee zeggen?

Het gaat ons vooral om een veranderend maatschappijbeeld dat we naar het theater willen omzetten. Het is nu eenmaal zo dat vrouwen in politiek en bedrijven steeds belangrijker posities innemen. En Toneelgroep Amsterdam heeft veel vrouwelijke actrices terwijl Shakespeare voornamelijk voor mannelijke rollen schreef. Eigenlijk vind ik dat er zelfs nog veel gewerkt moet worden aan het vervangen van mannenrollen door vrouwenrollen.

Levert het interactieve karakter van de voorstelling geen problemen op voor de acteurs?

We verwijzen met dit interactieve karakter naar onze maatschappij, waar zoveel tegelijk te zien is via verschillende

media. Net zoals in het echte leven moet het publiek keuzes maken. We hopen iedere keer op respect van het publiek voor de acteurs, want het is soms echt knokken om de aandacht bij onze scènes te houden. Maar als dat lukt - en als het goed loopt, gebeurt dat ook - dan ervaren we dat als een overwinning.

De recensenten hebben het vaak over het derde deel van deze drie tragedies, dat zich lijkt af te scheiden van de eerste twee.

Het einde vormt inderdaad een bewust breukmoment. We hebben er wel nog wat aan gesleuteld. Nu mag het publiek zich in het begin van het derde deel wel nog verplaatsen. Nadien pas wordt er gevraagd in de zaal te blijven zitten. Door op het einde de kaart van de emotie te trekken, kunnen we de aandacht van het publiek erbij houden. We willen hen aantrekken door de kracht van de zachtheid, en niet door de felheid, dat werkt niet meer na al die uren.

U speelt de rol van Volumnia, de machtsbeluste moeder van Coriolanus. Kan u zich op een of andere manier identificeren met deze figuur?

Ik heb een speciale band met Coriolanus van Shakespeare, omdat ik op de toneelschool al eens de rol van Virgilia, de vrouw van Coriolanus, mocht spelen. Ik was dan ook zeer vereerd dat ik deze rol kreeg.

Bovendien heb ik al eerder de moeder van Fedja (*van Huêt, die Coriolanus speelt -nvdr*) mogen spelen en ik vind het zeer interessant om bezig te zijn met het vertolken van zeer uiteenlopende facetten van het moederschap.

De rol van Volumnia is een prachtige vrouwenrol, een van de sterkste vrouwen uit het oeuvre van Shakespeare, die niet over zich heen laat lopen en laat zien hoe politici ook door hun familie, direct of indirect, beïnvloed worden.

U staat al sinds uw achtste op de planken. Wat is het belang van deze productie voor u?

Voor een acteur is de laatste voorstelling waar hij of zij mee bezig is altijd de belangrijkste. Dat moet wel zo. Maar deze voorstelling is uitzonderlijk voor mij, omdat ik voor het eerst met de hele ploeg van Toneelgroep Amsterdam op het podium sta, inclusief de technici. Je staat daar dan te spelen en plots fluistert iemand naast je: "Ga even opzij, je staat op mijn draad." Iedereen is verantwoordelijk voor deze productie en kan er nadien trots op zijn. Dat versterkt het groepsgevoel. Dat we met dit stuk op Het Theaterfestival staan, is een hele eer. Het is goed voor het theater dat er een festival is dat de meest belangwekkende voorstellingen toont van het seizoen, dat mensen nieuwe dingen leert ontdekken of de kans geeft om gemiste stukken te bekijken. [TB]

"We wisten waar we aan begonnen"

Frieda Pittoors is voor haar rol als Volumnia genomineerd voor de Columbina. De bekendmaking van de prijs vindt op 14 september '08 plaats, tijdens het gala van Nederlands Theater. De VSCD Toneeljury over Frieda Pittoors: "Binnen de strakke enscenering van deze voorstelling geeft Pittoors hartverscheurend vorm aan de innerlijke strijd van de moeder. Als zij opkomt, begint het hart van de voorstelling te kloppen.

Foto te vinden op www.toneelgroepamsterdam.nl.

Romeinse Tragedies MENU

Het menu tijdens de voorstelling ziet er als volgt uit:

* Spie watermeloen	2 €
* Koude pasta met pesto, feta en groenten	4 €
* Ciabatta met beenham, olijventapenade en rucola	3 €
* Ciabatta met mozzarella, gegrilde aubergine en basilicum	3 €
* Ciabatta met tonijsalade en basilicum	3 €